

Nr 14.

Ankom till riksdagens kansli den 23 februari 1937 kl. 11.30 f. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av järnvägen Vimmerby—Hällefors m. m.

I en till riksdagen avlåten, den 22 januari 1937 dagtecknad proposition nr 58, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva,

dels att Norsholm—Västervik—Hultsfreds järnvägaktiebolag må, därest bolaget på sätt i propositionen angivits förvärvar järnvägen Vimmerby—Hällefors, utan hinder av bestämmelserna i lagen den 3 juli 1930 om bokföring vid enskild järnväg befrias från avsättning till förnyelsefond beträffande nämnda järnväg,

dels ock att järnvägen Vimmerby—Hällefors må försälas till nämnda järnvägsaktiebolag för en köpeskilling av 70,000 kronor och på de villkor i övrigt, som i propositionen angivits.

I skrivelse den 26 november 1936 hava *fullmäktige i riksgäldskontoret* framlagt förslag om försäljning av järnvägen Vimmerby—Hällefors till Norsholm—Västervik—Hultsfreds järnvägsaktiebolag.

Till anläggning av järnväg från Vimmerby till Hällefors — även benämnd Vimmerby—Ydre järnväg — beviljade Kungl. Maj:t den 18 november 1921 Vimmerby—Ydre järnvägsaktiebolag ett statslån ur allmänna järnvägslånefonden, vilket lån utanordnades åren 1923 och 1926 med sammanlagt 825,000 kronor. För lånebeloppet erhöi riksgäldskontoret inteckning i järnvägen med bästa förmånsrätt. Järnvägen, som har en längd av 30 kilometer och en spårvidd av 0.891 meter, öppnades för allmän trafik den 11 oktober 1924. Trafiken å järnvägen har alltifrån början ombesörjts av Norsholm—Västervik—Hultsfreds järnvägsaktiebolag. Genom beslut den 5 maj 1933 har Kungl. Maj:t medgivit begränsning av trafiken till vagnslastgodstrafik vid de tillfällen, då trafikledningen så finner lämpligt, dock under iakttagande att denna vagnslastgodstrafik ej må inskränkas till enbart trafik med Norsholm—Västervik—Hultsfreds järnvägar. Sedan bolaget i april månad 1935 trätt i likvidation, förrättades efter av riksgäldskontoret gjord framställning exekutiv auktion å

järnvägen den 17 juni 1935, varvid riksgäldskontoret för bevakande av sin fordran hos bolaget inköpte järnvägen för en köpeskillning av 120,000 kronor, till vilket belopp järnvägen bokförts hos riksgäldskontoret. I samband därmed har statens återstående kapital- och räntefordran, 1,130,154 kronor 52 öre, avskrivits. Trafikeringen av järnvägen fortsattes sedermera från och med den 30 juli 1935 av Norsholm—Västervik—Hultsfreds järnvägsaktiebolag enligt ett den 17 och 22 juli 1935 träffat och den 6 september samma år av Kungl. Maj:t godkänt arrendeavtal. Detta avtal har i behörig ordning uppsagts av bolaget till upphörande den 31 december 1936, men bolaget upprätthåller alltjämt trafiken å banan.

Enligt det nu föreliggande förslaget skall sistnämnda bolag inköpa järnvägen med inventarier för en köpeskillning av 70,000 kronor att kontant erläggas vid tillträdet, som skall äga rum senast en månad efter det Kungl. Maj:t godkänt försäljningsavtalet. Bolaget förbinder sig i detta avtal att införliva järnvägen som del av bolagets järnvägsnät, under villkor *dels* att trafiken å järnvägen efter beprövande av trafikledningen alltjämt må inskränkas att omfatta transport av gods i vagnslaster, *dels ock* att bolaget skall vara befriat från skyldighet att för järnvägen i fråga avsätta medel till förnyelsefond.

Departementschefen har anfört bland annat följande:

»För ifrågavarande järnväg synes icke kunna påräknas större trafik än den vagnslastgodstrafik, till vilken innehavarens trafikeringsskyldighet genom Kungl. Maj:ts förutnämnda resolution den 5 maj 1933 begränsats. I det nu föreliggande avtalsförslaget förutsättes för framtiden enahanda begränsning av trafikeringsskyldigheten. Såsom av den förebragta utredningen framgår kunna inkomsterna av en trafik med sådan omfattning icke beräknas förslå ens till nödtorftigt underhåll av järnvägen. Lagenlig avsättning till förnyelsefond har på grund härav ansetts icke kunna ifrågakomma.

Sistnämnda omständighet får vid en försäljning i viss mån inverkan på bestämmandet av köpeskillningens belopp, i det att järnvägen, då avsättning till förnyelsefond icke sker, kommer att successivt undergå värdeminskning. Vid en i maj 1935 verkställd värdering uppskattades järnvägens realisationsvärde till 118,000 kronor. Med hänsyn bland annat till berörda värdeminskning har köpeskillningen funnits skäligen böra bestämmas till 70,000 kronor.

I betraktande av det jämförelsevis ringa trafikbehov, som ifrågavarande järnväg tillgodoser, och då järnvägen, med hänsyn till att avsättning till förnyelsefond icke skulle ske, förutsättes komma att bli nedlagd, när mera betydande arbeten erfordras för dess vidmakthållande i trafikdugligt skick, ligger det nära till hands att överväga järnvägens nedläggande redan nu. Enär det nyss angivna realisationsvärdet är beräknat under förutsättning, att en realisation får ske utan forcering under en ej allt för kort tid, och då jag på grund av omständigheterna funnit den föreslagna köpeskillningen godtagbar, har jag emellertid för min del icke funnit anledning motsätta mig försäljning av järnvägen i enlighet med det föreliggande förslaget.

Enär Kungl. Maj:t enligt 5 § 1 mom. lagen den 3 juli 1930 om bokföring vid enskild järnväg äger befria järnvägsbolag från avsättning till förnyelsefond endast för visst år, torde av riksdagen böra utverkas medgivande, att Norsholm—Västervik—Hultsfreds järnvägsaktiebolag, därest förevarande försäljning kommer till stånd, må beträffande ifrågavarande järnväg helt befrias från skyldigheten att avsätta medel till förnyelsefond.

Utskottet.

Med hänsyn till vad departementschefen framhållit har utskottet funnit sig böra tillstyrka, att järnvägen Vimmerby—Hällefors må försäljas till Norsholm—Västervik—Hultsfreds järnvägsaktiebolag för en köpeskilling av 70,000 kronor och på de villkor i övrigt, som i propositionen angivits.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.
Stockholm den 23 februari 1937.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD AKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Ehrnberg, Leffler, Johansson* i Friggeråker, *Bjurström, Berling, Danielsson* och *Sundvik*;

från andra kammaren: herrar *Holmgren, Paulsen, Andersson* i Falkenberg*, *Gustavson* i Västerås*, *Osberg, Frankenberg, Andersson* i Lindome och *Wallén*.

---

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.